

אוניברסיטת בר-אילן

**הגדרה עצמית של נשים בוגרות המאובחנות
כבעלות "הפרעות קשב" ו"דיסלקציה"**

מיכל אבנון רבינוביץ

עבודה זו מוגשת כחלק מהדרישות לשם קבלת תואר מוסמך
ביחידה ללימודים בין תחומיים, התכנית ללימודי מגדר
של אוניברסיטת בר-אילן

תקציר

מערכת הבריאות וכן מערכת החינוך מגדירים חלקים משמעותיים באוכלוסייה כבעלי הפרעת קשב ו/או דיסלקציה. בנוסף, המחקר האקדמי על אוכלוסייה זו (המתפרש על פני דיסציפלינות שונות כגון פסיכולוגיה, פסיכיאטריה, סוציולוגיה ועוד) מניח שאוכלוסייה זו סובלת מ"בעיה" נוירולוגית ומכאן שהינה מאופיינת כא-נורמאלית. בתזה זו אני שואפת לאתגר את המוסכמות האלו ולבדוק את האפשרות שקבוצת אוכלוסייה זו אינה בעלת בעיה, אלא היא בעלת אפיון של חשיבה "סינרגית". במושג סינרגיה, אני מתכוונת לשימוש שעושה אוכלוסייה זו בקשב מרובה, בעיבוד מידע מקביל המנצלת אזורים רבים ומרוחקים במוח, וביצירת קישורים בין מידע ורעיונות שונים על מנת ליצור תובנות חדשות ומקוריות על העולם. אבחנה זו מבוססת על ראיונות עומק שערכתי עם אחת עשרה א/נשים בוגרות שקוטלגו בגילאים יותר צעירים כ"סובלות מהפרעות קשב ו/או דיסלקציה". הן נשאלו מהן המשמעויות והפרשנויות הסובייקטיביות שלהן אודות הגדרתן העצמית. הן תיארו את מסע חייהן האישי ואת דימוין העצמי לאור היחס שקיבלו מהחברה בכלל והמערכות הממסדיות בפרט. בתוך כך, אפשרתי לפרטים אלה להשמיע את קולן ולא להיות רק מושא מחקר של "מומחים" החיצוניים לקבוצת אוכלוסייה זו. הצצה אל תוך עולמן של המרואיניות העלתה על פני השטח דימוי עצמי נמוך, מצד אחד, ומודעות ליכולות גבוהות ליצירת רעיונות חדשניים וגישה מקורית, אשר נלווים לצורת החשיבה השונה שלהם, מצד שני. לאור הבחנות אלו, יש מקום לחשיבה מחודשת על הדרך להתייחס לאוכלוסייה זו במערכת הבריאות ובמערכת החינוך על מנת להיטיב עמה ועם החברה שסביבה.